

Vážené dámy, pánové,

Dnes celosvětově rozšířené slovo Veterán, má svůj zcela zvláštní původ a příběh v tak zvané Veteránské jeskyni u Krvavého kamene, v místě, kde Dunaj protéká skalnatou soutěskou Klisurského pohoří. Zde probíhala vojenská hranice Uher proti Osmanské říši. Jeskyně nesla jméno po generálu Veteranim, který ji roku 1692 statečně hájil (roku 1695 mu Turci u Luboše uřízli hlavu).

Začátkem srpna 1788 sem dorazila část 11. píseckého pěšího pluku. Nad jeskyní postavenou redutu hájila posádka 280 mužů hraničářského pluku. Písečtí obsadili jeskyni a polovinou praporu posílili posádku reduty. Vzápětí se celá oblast ocitla v obklíčení tureckou přesilou. Přes tři týdny se písečtí i hraničáři bránili v zoufalé situaci bez posil. Měli velké ztráty, docházely potraviny i střelivo. Morálku držel na výši strakonický dudák Jan Podrazil. Hrál na dudy, ošetřoval raněné a osvědčil se jako ostrostřelec, když z plovoucí čajky sestřelil tureckého pašu. Nakonec byl i on sám zasažen. Písečtí odmítali vzdát se na milost a nemilost a při nemožnosti další obrany raději vyhodili redutu do povětří. Při výbuchu zahynulo 420 píseckých vojáků. Zbylí vojáci se vzdali 30. srpna, kdy jim ohromený velkovezír nabídl volný odchod. Většina zbylých obránců Veteraniho jeskyně, zvláště ranění, byli za odměnu propuštěni z armádní služby (byla tehdy bez pardonu doživotní) domů. Tak se do Záhoří vrátil i uzdravený dudák Jan Podrazil a brzy se zde oženil. Těmto mimořádně propuštěným vojákům se začalo říkat veteráni. Postupně se termín přenesl na vysloužilce obecně a nakonec označoval všechny zkušené vojáky, vojáky, kteří prošli již jedním tažením, či válkou.

Královské město Plzeň a celý okolní kraj vyprodukovaly za uplynulá staletí tolik veteránů, že by se z nich dala sestavit obrovská armáda. Jako v posádkovém městě zde sídlily různé jednotky. Namátkou 6. myslivecký prapor, 7. zeměbrancecký pluk 19. a 22. dělostřelecký pluk a přede všemi slavný plzeňský 35. pěší pluk, který byl založen dekretem císaře Leopolda II. 8. Ledna 1683 a zde ve městě byl posádkou od roku 1769. Historie tohoto pluku skončila 31. 7. 1992 rozpuštěním poslední jednotky, která na Pětatřicátníky kontinuálně navazovala po celých 310 let. Čestný titul Pětatřicátníků pak obdržel ještě XXII. mechanizovaný prapor AČR, který byl rozpuštěn 31. 4. 2004. Nyní, pokud vím, se čestný titul Pětatřicátníků chystá převzít 171. rota aktivních záloh AČR. Proč o tom mluvím?

Být Pětatřicátníkem právě v Plzni rozhodně není a nikdy nebylo jen tak nějakou formalitou. Jde o historicky a mravně významné a silné jméno zavazující v případě potřeby ke krajním výkonům ducha, charakteru a sebeobětování.

Za jménem, pověstí a tradicí Pětatřicátníků stojí dlouhé řady vojáků a důstojníků z našeho města a kraje, kteří během oněch 320 let pod praporem pluku a jeho následnických jednotek sloužili, bojovali a nezřídka umírali. Na kontě tohoto jména leží 72 válečných tažení, 48 velkých bitev, 23 srážek a 88 malých bitek, 79 bojů o pevnosti, dohromady 252 válečných akcí, mezi které nepočítáme například první světovou válku, která se jen stěží dá rozložit do jednotlivých tažení či bitev. Do výčtu nejsou započítány ani akce bezpečnostního charakteru.

Armáda české republiky potřebuje silné tradice a tradice 35. pěšího pluku je tak silná, že je až k neunesení. Nelze ji dělit na tradici císařského regimentu bránícího Svatou říši římskou národa německého, na tradici císařských infanteristů hájící zájmy habsburské monarchie, umírající za ideály Boha, krále a vlasti, na tradici italských legionářů z Foligna, tradici sloučeného pluku první republiky, či tradici pluku lidově demokratické armády střežící pevnou hráz socialismu a míru kdesi u Domažlic. Lze ji

přijmout jen jako celek. Odvaha, loajalita, kamarádství a obětavost vojáků je totiž nedělitelná a nepodléhá ideologickým či nacionalistickým měřítkům, je mnohem důležitější, než konkrétně dobytá území, zachráněné statky a vlády. Jakmile z jakýchkoliv současných důvodů odvrhneme část této tradice, devalvujeme také nemalou část odvahy a obětavosti vojáka. Jsme povinni přijmout tuto tradici celou.

Akt přijetí této tradice bude zároveň aktem, který tomu, co mělo být již pouze součástí kulturní historie města Plzně, vrací život. Tímto aktem se Pětatřicátníci vrací do světa živých, do současných a budoucích ulic města a možná i na některá budoucí bojiště světa. Skutečný boj je totiž tím, co dělá jakoukoliv vojenskou jednotku i celou armádu něčím významnějším, než jen kulturním artefaktem a folklórním doplňkem společenských událostí. Bez reálného rizika boje a reálného nebezpečí smrti je voják jen zvláštním druhem herce a uniforma jen druhem kostýmu. Bojovat je ovšem možno i s požárem, s povodní nebo s kriminalitou, či s anarchií. Voják je člověkem, který se zavázal k službě vyšším hodnotám, která jde až za hranici jeho života.

Nenechme se zmást šedou samozřejmostí naší poklidné a téměř spící současnosti. Vstupem Česka do NATO a do Evropské unie pro tuto zemi uprostřed kontinentu ještě zdaleka nekončí dějiny. A dějiny se nespí, ty se dějí. Dějí se zpravidla nečekaně a nevypočitatelně. Stejně tak tradice nejsou jen nějakou firemní značkou nebo nálepkou na zboží. Tradice zavazují. Dobrovolné přijetí závazku je znakem uvědomělé příslušnosti. Přijímáme-li odkaz předků, projevujeme se teprve jako skuteční demokraté, neboť uznáváme i hlasy, přání a vize těch, kteří již zemřeli. Přijetím tradice přiznáváme hlas mrtvým a jejich názory i zkušenosti bereme vážně, stáváme se součástí celého světa, nejen v plošném rozměru jeho současné a živé podoby.

Z mravních důvodů usilujeme o uznání a rehabilitaci všech českých vojáků, kteří bojovali statečně a dodrželi své přísahy. Naše slavná vojenská tradice nesmí být ochuzována a skrývána jen proto, že se právě nehodí propagandistům nejrůznějších ideologií. Čest zůstává ctí a věrnost věrností. Ztráta jakékoliv „správné ideologie“ nepoškozuje národ tolik, jako ztráta všeobecně platných morálních hodnot. Ztrátu právního a kulturního povědomí vždy předchází ztráta vědomí historické kontinuity. Relativizace dějin vždy vede k relativizování a rozměňování mravních hodnot, ke ztrátě kultury a civilizace. Zamlčování a zavrhování vlastních hrdinů a velikánů, stejně jako falšování dějin a bourání pomníků, je vždy znamením malosti, plebejskosti a podlézavosti. A jak se ukazuje, skrývání čehokoliv nestačí k tomu, aby ono skryté nebylo vidět.

Nechť je tento den oslavou věrnosti a hrdinství všech vojáků všech tažení a válek, kteří statečně a věrně sloužili tomu, nač přísahali. Nechť je oslavou všech vojáků a veteránů, kteří byli ochotní složit nejvyšší oběť tomu, co je převyšovalo. Národu, zemi, společnosti, panovníkovi, či Bohu. Nechť tyto muže a ženy nesoudí ti, kdo žádnou oběť nesložili a žádnou zodpovědnost nepřijali. Nechť se už nikdy v této zemi nekácí jejich pomníky. Nechť se už nikdy nemusí čeští veteráni bát návratu domů, kde by je mohli zavřít a perzekuovat. Ať jim už nikdy nikdo nezakazuje nosit vyznamenaní udělená za statečnost.

Nebot' jak řekl Winston Churchill:

Ve válce rozhodnost. - Po porážce vzdor. - A po vítězství velkomyslnost.

Jan Drnek, Plzeň